

üks Frantsusse ma mees, nimmega Etienne Montgolfier (loe: Etienne Monggolfie) esimest korda leidis, ja misgaga tule peal sõita võib, siis näed sa wäga kaugelle; agga weel kaugemale näed sa, kui so pea tark on, ja sa mõtelda oskad. Ühhe mäe otsast, mis 200 jalg kõrge on, se on: pea aegu nõnda kõrge, ehk üks nattikenne kõrgem, kui se Tartu liina Saksu ferriku torn, mis 185 jalg weab, siis olleks se nõdr ehk poolmõetja so silmast kuuni taewa pirini pikk $3\frac{1}{2}$ (se on: kolm täit ja seitse kahheksandikku) pennikoormad ehk $27\frac{1}{2}$ wersta. Igga pennikorent on 7 wersta, igga werst 3500 jalg ehk 1750 küinart, igga küinart 2 jalg, igga jalg 10 tolli, igga toll 10 joent, igga joon 10 tippu pikk. Üks tipp ei olle enam palju pikem, kui üks juukse karw jämme on, ja siiski mõdetakse temu maga weel ja on weel penemidki mõdetussid. Agga ühhe mäe otsast, mis 27 tuhhat jalg ehk liggi 8 wersta kõrge on, kui se Dolagiri mäggi seal Asia ehk ehk oimiku maal, se on seal maal, kos need pühhad liinad Jerusalemi, Betelehem ja Natsaret leida on, ja se Sinai mäggi, kelle peal nüid jo pea 3342 aastad taggasi ükskord wälgu ja müreristamise all Jehowa pilwede seest need pühha 10 kásku Mosekse kätte kulutas (wata piblitamat. 2 Mos. ramat. 19 ja 20 peatükk.); ma ütlen, ühhe nisugguse mäe otsast, kui se Dolagiri mäggi on, näeksid sa ühhe ainsa korraga, kui agga so film ni selge ja wäggew olleks, sedda kõiki selletata, enam, kui 350 wersta sihti läbbi kui ühhe nõliga, ni pikk olleks seal so poolmõetja ehk se joon so silmast kuuni se taewa pirini alla. Misuggune tükk maad, ja misuggune suur rattas so ümber, kui sa seal einast ükskord omma káinna peal ümber kánad! Ja mis löbb sull seal

einast lahti otse kui ühhe korraga so immetellewa silma ees seal all so ümber ja ümber, misuggane näitus ja pilt! Üks pilt, táis walgussid ja warju, táis walgustetuid ja warjutetuid paiku, kirgades teine teise kõrwal, seal ja teal üle kõige se ma, mis so film näed; táis wárwissid igga karwa ja wissi, rohkelisi ja sinnisid, kui kõige se illusama pildi peal; musti ja walgid; rohkelised põllud, táis dúnistust ja lotust; õitewad orrud ja karjamaad karjad peal, wáikjad elledad järwed páwa paiste sees, liinud lenudades nende ümber, igga üks omma wissi ja sáedusse jáwrele, kuidu neid lodi; tumme sinine taewas so üle ja sinised paksud kohkawad metsad so all, kos kaugel ja kaugel jõed kui õbbe, lõngakessed lábbi wílkuma náitse. Kõrbed ja sõbid, jõed ja järwed, metsad ja laned, põllud ja einamaad, liinad ja küllad, kõik jáwad kaugelle süggawalle so alla, kokku wajudes ühheks weikseks pildiks. Jõed náitse, kuidu ma sedda jo esite ürtelün, kui weiksed õbbedakarwalised keermekessed lábbi rohkelise sidi ja sammeti keerlema, lábbi einamade, orrude ja metsade, ifka kaugemale ja kaugemale, kuuni siis wimati kõik, uddusemaks ja ifka uddusemaks minnes, siis opis so silmist árra kaub. Sa watad sealt üllewalt alla, kui taewast ma peale, náed sedda maad ja tuuned tedda ja ei tahhaks enam taggasi tulla. Sa watad alla, ja náed seal ka neid muttukeisi lifuma, õige weikset, mis muidu ni ülli wága sured on; náed neid ja naerátad nende rühkimisse ja rabbetemisse üle, ja küssid einast: mis peaksid nad seal siis nõnda küll sõudma ja püidma, eddasi ja taggasi, kui sippelgad, kársimatta siina ja táina, mõnni põllu peal, mõnni einamaal, mõnni te peal ja jälle mõnni